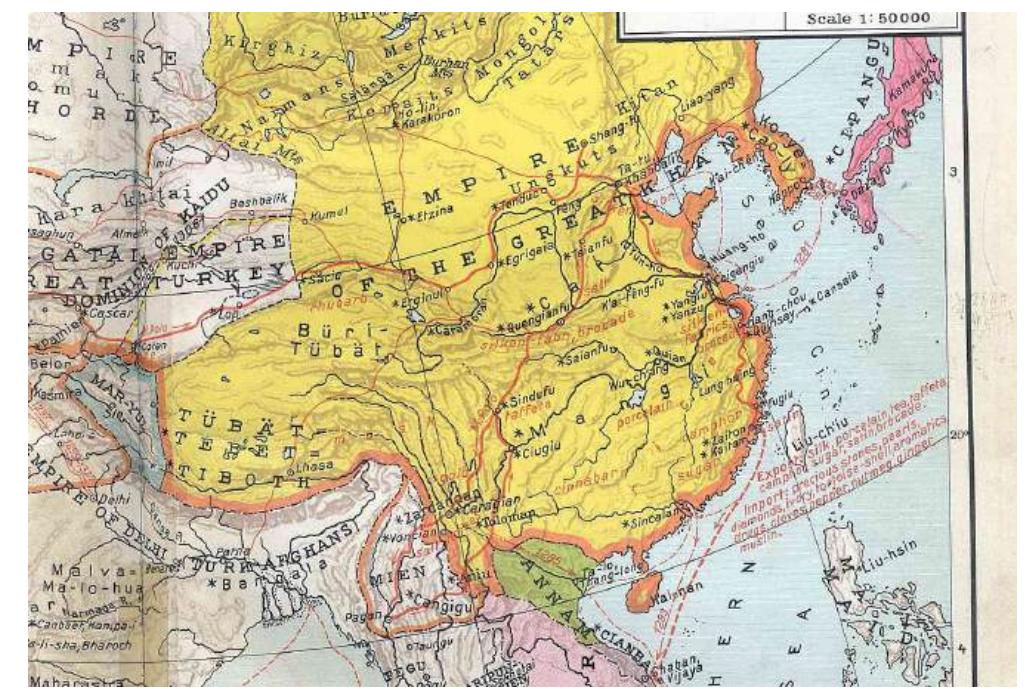

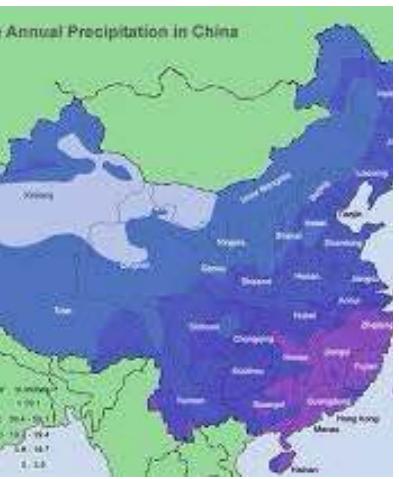
YUAN DYNASTY

大元, *Dà Yuán*
(1271-1368)

Ang Yuan Dynasty ay itinatag ni Kublai Khan (apo ni Genghis Khan) noong 1271 bilang pananakop ng Mongol sa China. Kilala ito bilang unang dinastiya na pinamunuan ng mga non-Han na nagtagtag ng buong emperyo sa China. Nakilala ito sa pagiging transisyon sa pagitan ng Song at Ming dynasties. Naging tulay ng ugnayang Silangan at Kanluran sa pamamagitan ng Silk Road.

Mga Kilalalang Lugar at Tao

- **Dadu (Beijing)** - kabiseta at sentro ng politika.
- **Shangdu (Xanadu)** - “summer capital” na naging inspirasyon sa mga akdang pampanitikan.
- **Kublai Khan** - unang emperador at tagapatatag ng Yuan
- **Marco Polo** - Italian explorer na bumista at nag-ulat ng karangyaan ng Yuan
- **Toghon Temür (Shundi)** - huling emperador, natalo sa Red Turban Rebellion

PAG-UNLAD NG YUAN DYNASTY

- Naging malawak ang kalakalan dahil sa **Pax Mongolia** na nagdala ng kapayapaan at kaligtasan sa Silk Road
- Umunlad ang agrikultura sa pamamagitan ng irrigasyon at mas produktibong sistema
- Pagsibol ng **international trade** sa pamamagitan ng mga daungan (Guangzhou, Quanzhou, Hangzhou)
- Pagpapakilala ng mga bagong teknolohiya at kaalaman mula sa Kanluran (astronomiya, medisina, at matematika)

POLITIKA

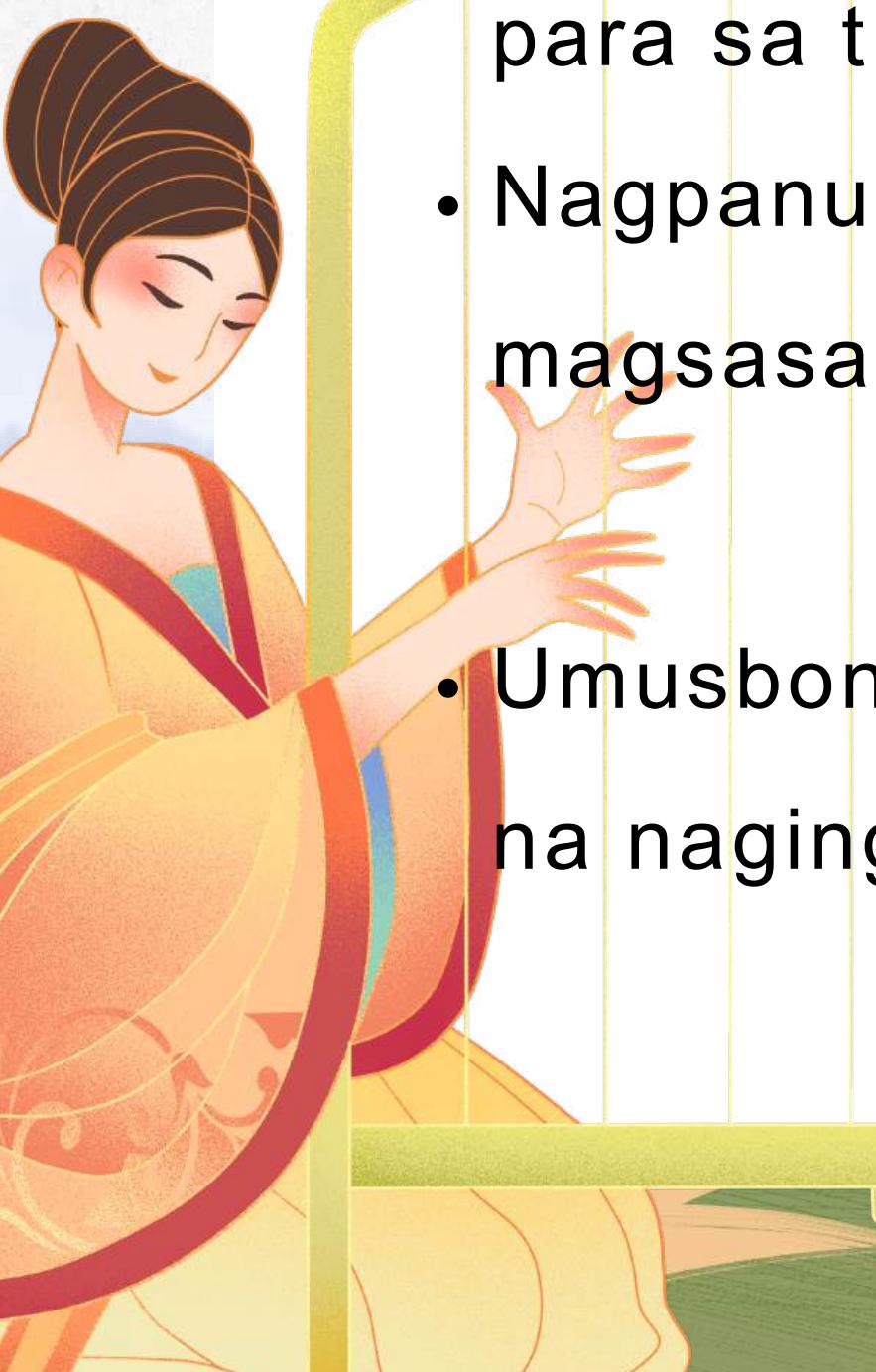
- Gumamit ng sistemang **four-class hierarchy** kung saan pinakamataas ang mga **Mongol**, kasunod ang mga **Central Asians, Northern Chinese**, at pinakamababa ang **Southern Chinese**.
- Malakas ang kontrol ng emperador, ngunit nakasalalay sa mga Mongol at dayuhang opisyal ang pamamahal kaysa sa mga tradisyunal na literati.
- Hindi gaamong pinahalagahan ang civil service examination, bagama't muling ibinalik sa huling bahai ng dinastiya.

EKONOMIYA

- Pinalaganap ang Silk Road at ipinatupad ang Pax Mongolica, na nagpasigla ng kalakalan, turismo, at diplomasya
- Ang Yuan Dynasty ang unang nagsimulang gumamit ng **government-backed paper money (jiaochoao/chao)** bilang pangunahing salapi sa buong imperyo
- Lumakas ang **porcelain, tea at textile industry**

EKONOMIYA

- Pinaunlad ang imprastruktura tulad ng pagpapaganda sa **Grand Canal**, pagtatayo ng kalsada, sistema ng poste, at postal stations para sa tulong sa mga mananakalakal
- Nagpanumbalik ang **agrikultura** sa pamamagitan ng suporta sa magsasaka, tax remissions, at emergency grain provisions
- Umusbong ang **maritime trade**, lalo na sa pantalan ng **Quanzhou**, na naging pandaigdigang sentro ng kalakal at komunikasyon

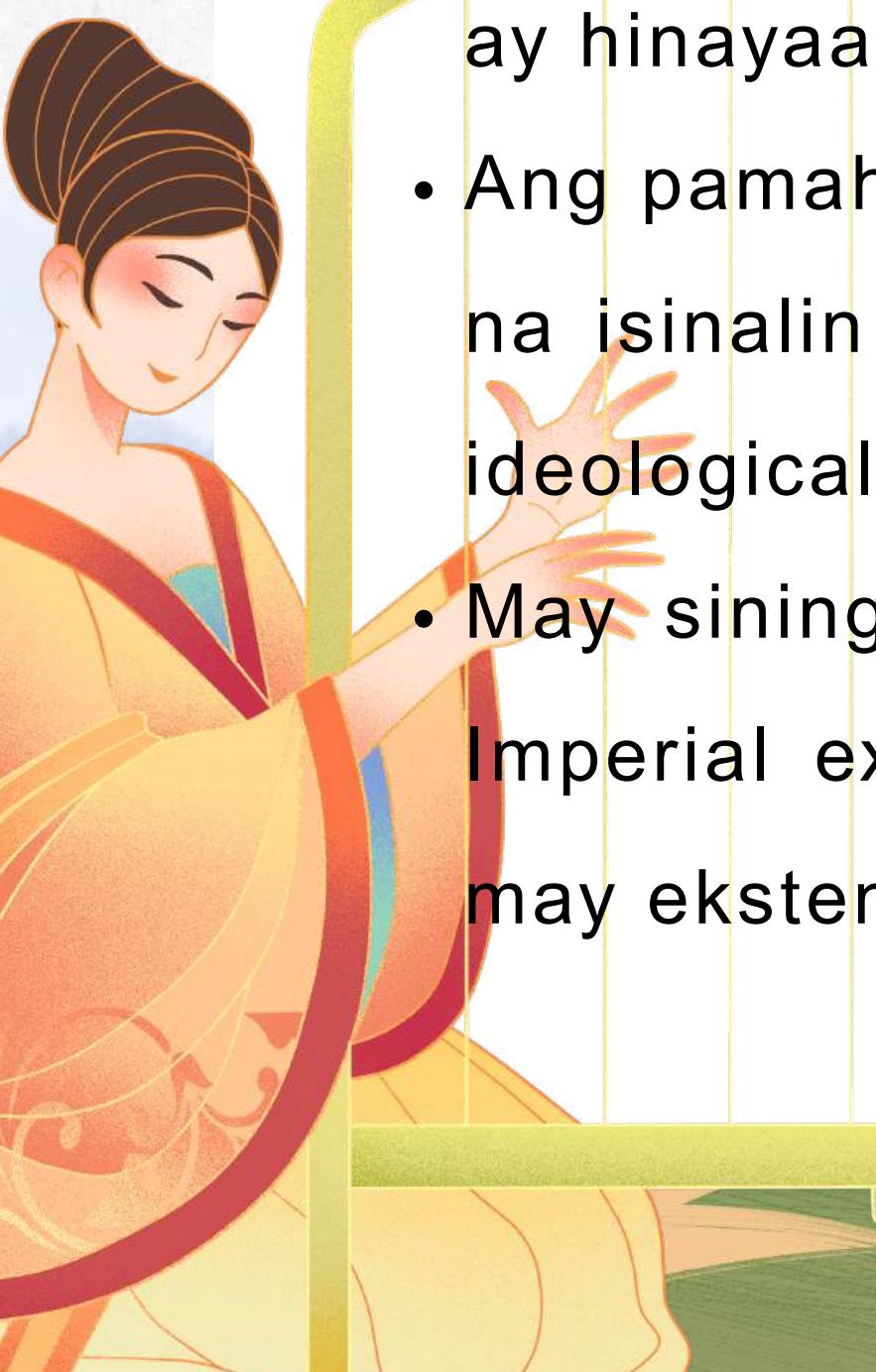

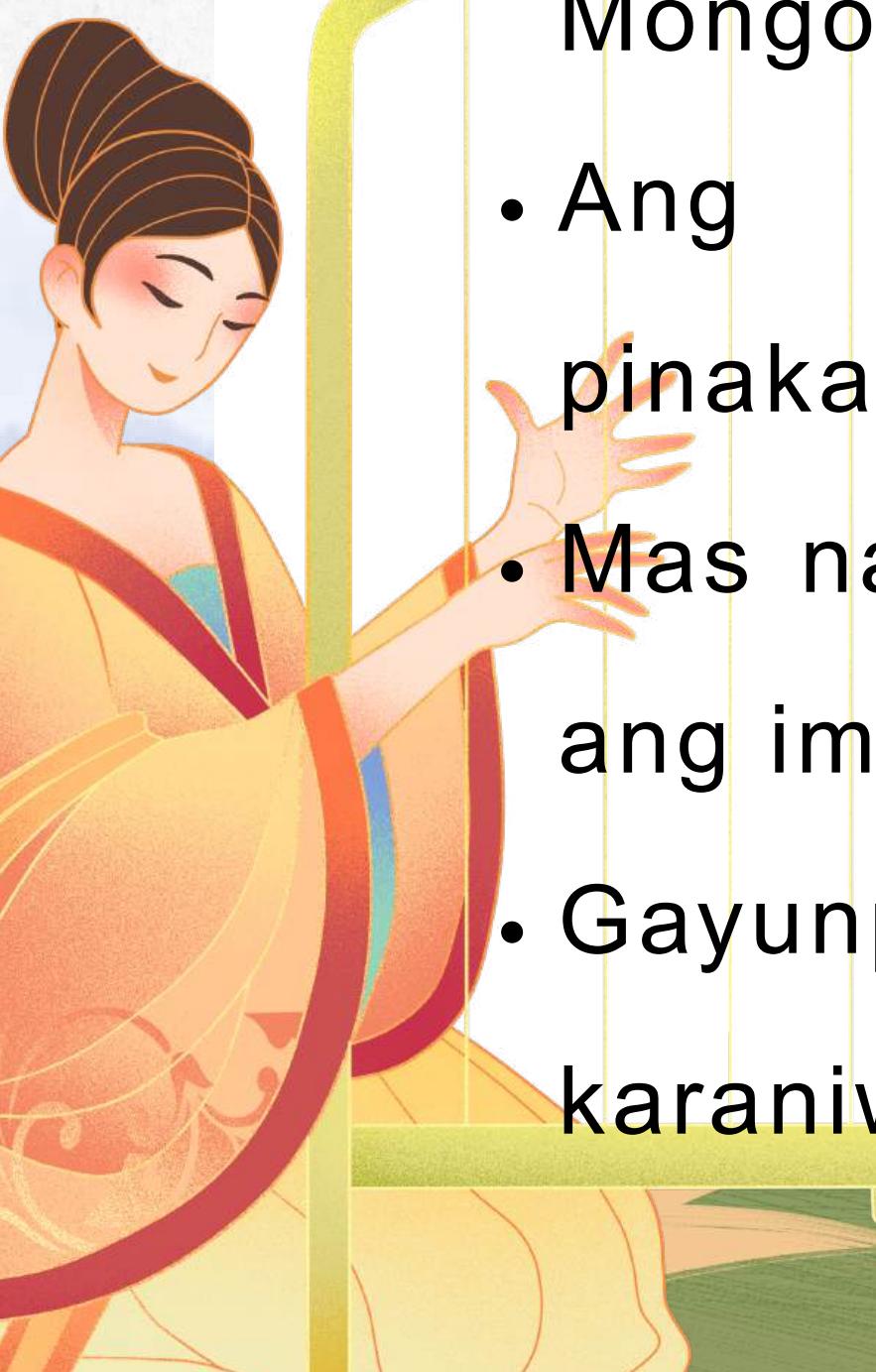
KULTURA

- Sumibol ang **Yuan drama (zaju)** at **vernacular literature**, kasama ang pagsilang ng ilang hindi matatapos na klasiko tulad ng Romance of the Three Kingdoms at Water Margin
- Naging tanyag ang **blue-and-white porcelain**, gamit ang cobalt mula Persia, na naging tagumpay sa domestic at global trade.
- Naipakilala sa Kanluran ang kaalaman mula sa Tsina sa pamamagitan ng mga bisita tulad ni Marco Polo.
- Inalmahan ang sining ng **pagsulat at pagpipinta**; nauna si **Zhao Mengfu** sa literati style na nagsanib ng personal expression sa brushwork.

RELIHIYON at PANINIWALA

- Pinairal ang relihiyong pluralismo: **Tibetan Buddhism (Lamaism), Islam, Kristiyanismo (Nestorian, Catholic)**, daoism, at tradisyong panrelihiyon ay hinayaang umiral.
- Ang pamahalaan ay sumuporta sa pagsulat at pagbasa ng **Buddhist Canon**, na isinalin sa iba't ibang wika, gamit ang ginto at pilak, nagbigay-daan sa ideological unity at elite integration I
- May sining din sa pagtuturo ng **Confucian rituals**; muling nailunsad ang Imperial examinations noong ilalim ni **Emperor Buyantu** (1313), bagaman may ekstensiyon para sa Mongols at iba pa.

LIPUNAN

- May malinaw na **social hierarchy** na pabor sa mga Mongol
- Ang mga Chines, lalo na sa timog, ay nasa pinakamababang antas ng lipunan
- Mas naging bukas ang Tsina sa mga dayuhan, at dumami ang impluwensya mula sa Kanluran at Gitnang Asya
- Gayunpaman, lumaganap din ang paghihirap ng karaniwang tao dahil sa buwis at sapilitang paggawa.

PAGBAGSAK NG YUAN DYNASTY

- Lumaganap ang korapsyon, mabugat na buwis, at maling pamamahala
- Dumami ang rebelyon tulad ng Red Turban Rebellion (1351-1368)
- Naging mahina ang emperador na si Toghon Temür at hindi na napigilan ang pag-alsa
- 1368 - napabagsak ng Ming Dynasty sa pamununo ni Zhu Yuanzhang

Sanggunian (References)

Academy of Chinese Studies. (2024, January 8). The development of Confucianism in the Yuan Dynasty. Splendid Chinese Culture. <https://chiculture.org.hk/en/china-five-thousand-years/4072>

AncientPedia.com. (n.d.). The Yuan Dynasty: Tracing a fascinating chapter in history. <https://ancientpedia.com/the-yuan-dynasty-tracing-a-fascinating-chapter-in-history/>

Britannica. (2025, July 23). Yuan dynasty. In Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/Yuan-dynasty>

Dziak, M. (2024). Yuan dynasty. EBSCO Research Starters. EBSCO. <https://www.ebsco.com/research-starters/history/yuan-dynasty>

Encyclopedia.com. (n.d.). Yuan Dynasty (1279–1368): The economy. <https://www.encyclopedia.com/history/news-wires-white-papers-and-books/yuan-dynasty-1279-1368-economy>

Facts and Details. (n.d.). Chinese economy under the Yuan Dynasty. <https://factsanddetails.com/china/cat2/4sub9/entry-5493.html>

Sanggunian (References)

7Lumen Learning. (n.d.). The Yuan Dynasty. In World Civilizations I (HIS101).
<https://courses.lumenlearning.com/suny-fmcc-boundless-worldhistory/chapter/the-yuan-dynasty/>

Roots of Civilizations. (n.d.). The Yuan Dynasty in China: An overview of its historical significance.
<https://rootsofcivilizations.com/the-yuan-dynasty-in-china/>

SpringerOpen – International Journal of Anthropology and Ethnology. (2024). The types, characteristics, and contemporary implications of the Interaction-Exchange-Integration History of Chinese religious-cultures. <https://ijae.springeropen.com>.

